

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Laktanya-építés vállalati uton

Egy abszurd javaslat

A városi párt ma délután tartott értekezlete új fordulatot hozott a honvédségi laktanyák építésének régóta vajudó kérdésébe. A városi párt propositiójának ez a lényege: Miután az értekezletnek tudomására hozták, hogy állítólag Komárom város a laktanya építésére csak telket adott, amelyen egy vállalkozó felépítette a laktanyát, az érte járó térítményeket is a vállalkozó veszi fel, ötven év múlva pedig minden felszerelésével együtt a városnak adja át a laktanyát: ennél fogva mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy Debrecen város tanácsa ilyen irányban igyekezzék a laktanyaépítést megoldani és keresen vállalkozót, aki a most jelzett feltételekkel hajlandó vállalkozni s ha talált ilyen, akkor hozza döntés végett az ügyet a közgyűlés elé.

Az értekezleten, amely ezt a javaslatot hozta, a közgyűlés többségi pártjának elenyésző kisebbsége, mindössze 23 tagja volt jelen s így ebből a megállapodásból még korántsem lehet következtetni a holnapi közgyűlés határozatára: nem lehet már csak azért sem, mert a mai értekezlet tagjai sem osztoztak valamennyien a laktanyák vállalati építésének ötletében s különösen nem azért, mivel a fölvetett ideának megfontolására már csak a frappirozva történt fölvetése folytán sem lehetett elég idejük. Kizártnak tartjuk ugyanis, hogy alapos megfontolás után helyeselje valaki a ma fölvetett tervet, s kizártnak tartjuk, hogy ennek a tervnek a megvalósítása útján vélje bárki is megvédelmezni a város érdekeit.

A laktanyák vállalati megépítése nem új expediens. Ellenkezőleg: *nagyon is régi*, sőt idejét múlt, mert el kellett avulnia, ki kellett pusztulnia, mert első hallásra kellemes volt ugyan a fülnek, megtévesztésre alkalmas volt, de hamarosan rájöttek mindenütt, ahol alkalmazásba vették, hogy haszontalanul dobták ki a sárba a súlyos százazreket. Ha életképes lett volna ez az expediens, bizonyára e szerint építettek volna laktanyát az összes városok. Ez az úgynevezett Babocsai Hermann-féle szisztéma, amelynek átkát nyögik azokon a helyeken, ahol sikerült megtéveszteni az embereket.

De ne méltóztassék olyan messzire menni. Ne fáradjanak az urak Komáromba. Egészen közel találhatnak precedens. *Debrecenben is volt már példa az ötven éves amortizációs vállalati építkezéssel.* Ezt maga a honvédelmi miniszter próbálta meg,

a honvéd-csapatkórháznál. Az eredménye ennek a próbálkozásnak az lett, hogy a honvéd-kincstár rövidesen kénytelen volt tetemes ráfizetéssel átvenni a csapatkórházat és egészen újra kellett építeni annak szerkezetét. Ennek következtében a honvédelmi minisztérium *fel is hagyott az a fajta építkezésekkel.* — Ha most a város ilyen szisztéma szerint épített, akkor természetesen a város lesz kénytelen átvenni a laktanyákat, a város lesz kénytelen viselni a tetemes ráfizetéseket és újra építeni a kaszárnyákat. És ne tessék gondolni, hogy a most jelzett bajoknak, ezeknek a roppant károknak elejét lehet majd venni, mert az ilyen amortizációs vállalkozó nem enged ám beleszólást a maga munkájába. Ő majd fölépíti a kaszárnyákat, talán a szemnek tetszetősen, talán a katonai követelményeknek megfelelően, de az már egészen bizonyos, hogy az, aki ilyen amortizációs építkezést vállal, nem fog szilárd épületeket készíteni, azok a laktanyák nemhogy ötven éven túl is laktanyák lennének, hanem lesz belőlük sokkal előbb értéktelen téglahalmaz, egy hatalmas sártenger. Ötven év múlva bizony kő kövön nem marad ott.

És ki fogja viselni ezekért a károkért az anyagi felelősséget? A névszerinti szavazásban, mellyel ezt a kérdést eldöntöttük, nem látunk garanciát. Itt *hét millió koronáról* van szó és sajnos, a törvényhatósági bizottság tagjai között nincsenek milliomosok. A jelenlegi és a jövő generációt az anyagi megnyomorítás biztos veszélyének kitenni nem szabad.

Ne tessék hinni, hogy frázisok azok, amiket az amortizációs vállalati építkezés természetrajzáról mondunk. Ugyebár: a vállalkozó is hitelművelettel csinálná meg az építkezést. Már most kérdezzük: van-e a törvényhatósági bizottságnak csak egyetlen olyan tagja, aki elképzei, hogy bármely vállalkozó előnyösebb hitelműveletet tudjon elérni egy ötven éves kölcsönnél, mint egy város? Az is nyilvánvaló ugye, hogy a vállalkozó nyerni akar ezen az építkezésen, amely neki üzlet. Tehát: hogy drágább hitelművelet mellett nyereséget is tudjon elérni, ez csak úgy lehetséges, ha az építkezésnél olyan megtakarításokat tesz, amelyek mellett az épület tartóssága és használhatósága lesz veszélyeztetve. És bármint igyekeznek is a város biztosítani azt, hogy az érdekei minden irányban megvédessenek, ez az igyekezete egy élelmes vállalkozóval szemben teljesen meddő, egyenesen lehetetlenség. Ha a város meg akarja védeni az érdekeit, nem kap vállalkozót, ha pedig kap vállalkozót, akkor meg előre sirathatja a millióit. Már az értekezlet után hallottunk olyan hangokat, hogy ez a javaslat azért abszurd, mert nincs olyan vállalkozó, aki ma, vagy a közel jövőben is össze tudjon hozni, vagy kaphasson hét millió koronát olyan befektetésre,

amely legjobb esetben 6 és fél százalékos hoz és fizessen érte csaknem ugyananyi annuitást. Megengedjük, nincs az az örült tőke, amely kaszárnya-építkezésbe temetkezne akkor, amikor — hogy a legelőbb kamatoztatási műveletet említsük — a tőkekarékpénztári betét is hoz 4—5 percentet. De nem ezért abszurd a javaslat. Utóvégre elképzelhető, hogy akad olyan tőke, amely ravasz fondorlatokkal akar dolgozni: hátha be lehet csapni Debrecenre. Hanem — és itt van megint egy roppant súlyos veszedelem — *mi lesz azzal a differenciával, mely a pénzügyi művelet lebonyolítása és a laktanya bérjévedelme között van?* Ez a különbség pénzügyi szempontból kifejezve szintén kitesz körülbelül 5 százalékos. *Ezt a különbséget a városnak kell majd fizetni.* Tehát: akárhogy dobjuk is a macskát, az ilyen amortizációs vállalkozás mindent megérdemel, csak bizalmat nem.

Némileg indokolt az ilyen természetű vállalkozás az olyan városoknál, amelyeknek *abszolute nincs hitelük*, amelyek vagyontalanságuk miatt nem tudnak kölcsönt kapni, vagy csak olyan kölcsönt kapnak, amely nagyon drága és amelynél egy nagy vállalkozó kedvezőbb kölcsönt tud biztosítani magának. Már pedig azt senkisémm állíthatja, hogy Magyarországon van olyan építési vállalkozó, aki kedvezőbb amortizációs kölcsönt tud biztosítani magának, mint a fedezettel mindenkor rendelkező Debrecen város. *Nagy szegénységi bizonyítvány volna Debrecenre, ha ma térne át erre az építkezési módszerre*, amelyet már országszerte nemcsak a vele egyenrangú, de a messze mögötte álló városok is végképen kiküszöböltek s amely rendszernek káros voltát a minisztériumok is érzik. Jól fontolja hát meg a törvényhatósági bizottság, mit jelentene egy ilyen határozat most, *a 40 milliós nagykölcsön megkötésének küszöbén!* Szerencse lesz, ha maga az idea is elkerüli a fővárosi sajtó figyelmét. Különben is a komáromi példát egyáltalában nem lehet Debrecenre alkalmazni, mert Komáromnak egészen más a vagyoni helyzete, fejlettsége, ügyeinek vezetése sem áll azon a nivón, mint Debrecen város ügyvezetése, tehát beszélni sem szabadna erről az egész kérdéstről, különösen amikor nem is ismerjük azt a komáromi szerződést.

Akiknek talán tetszik is ma ez a javaslat, azok is csakhamar be fogják látni annak abszurd voltát, mert a város laktanya-építésre ilyen föltételekkel nem kap vállalkozót, vagy ha akad ilyen vállalkozó: nem védheti meg vele szemben az érdekeit. *Hiába való eltölása volna tehát e javaslat határozattá emelése a kérdés megoldásának.* Pedig halasztásra nincs idő, mert hiszen a katonai létszámemelési törvényeket fokozatosan életbeléptették s 1915. őszére készen kell lenni a jelentékeny részének.

ber 27.

ből sze-
ező 10
rdetéseik
lők. ...

ciós
ak urada-
yek, Kadar
ovszky-u'ca
331

MA

ALMA

is,
ai
á-

3

teliszövetke-
4. szám alatt.

kivonat.

ck, mint telek-
hogy a Bank-
tos Gyula és
sok végrehaj-
jtási ügyében
czeni kir tör-
rczeni 89 sz.
552/2—b. hrsz.
1316 korona
tebb megjelölt
ber hó 12 ik
r e kir. tör-
gtartandó nyil-
r kétharmadán

x tartoznak az
készpénzben,
an a kiküldött
tpénznek a bi-
l kiállított szá-
áltatni.

megállapított ki-
retet tett, ha
, a vn. 25. §-a
banatpénzt az
zíteni, különben
és a nyomban
em vehet.

tember hó 18-ik
mint telekkönyvi
tvszéki jegyző.

A korcsmai ellenzék

A képviselőház ülése

Az ellenzék ma megint úgy viselkedett a magyar parlamentben, mint valami kapcabetyár. Az ellenzék tagjai abban találták meg képviselői hivatásuk teljesítésének módját, hogy az elnöki intézkedésekre és rendreutasításokra a legdurvábban szóltak vissza. Ez az utolsó korcsmai viselkedés a legszomorubb jele annak a kiskoruságnak, intelligencia hiányának, amely miatt áldanunk kell a magyarok istenét, hogy nem ezeknek a csárdahősöknek kezében van Magyarország kormánya és sorsa.

Az ülés egyébként az agg peccsétör, Polónyi Géza beszélt ki, sőt tul. Polónyi Géza, a mindig leszólt, lenézett, becsületében megtámadott, de most mégis jó fegyvertársnak talált Polónyi Géza.

A Ház üléséről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A mai ülést *Beöthy* Pál elnök nyitotta meg. Bejelentette, hogy *Huszár* Károly kitiltása letelt és hogy az összeférhetlenségi bizottság *Mándy* Samu és *Kristóffy* József összeférhetlenségi ügyét december 5-én fogja tárgyalni.

Polónyi Géza.

Ezután áttértek a napirendre: a sajtótörvény tárgyalásának folytatására.

Polónyi Géza, a mai ülés első szónoka, aki elsősorban az igazságügyminiszter tegnapi beszédével foglalkozik. A miniszter megvádolta a koalíciót, hogy kormányzata idején a bírói függetlenség üldözés tárgya volt.

Főlkialtások jobbról: Ugy van! Ugy van!

Polónyi Géza: A miniszter azt is állította, hogy a koalíció idején embervadászat történt.

Főlkialtások jobbról: Igaz! — Mindenki tudja!

Polónyi Géza: A koalíció nem vétett a királlyal szemben köteles tisztelet ellen, amikor bizonyos emberekkel szemben a nemzet iránt való kötelességből kénytelen volt a koalíciós kormány érezetelni, hogy vétettek a nemzet ellen. Abban az időben a nemzet osztatlan közvéleménye követelte ezt.

Főlkialtások jobbról: Terror!

Bakonyi Samu: A kormány terrorizált! Még a beszámolókat is megtiltotta.

Polónyi Géza: Ha jelentkezik valaki, hogy a szólo ve'e szemben terrort alkalmazott, vagy a vele szemben alkalmazott terrorban részes volt, akkor felel erre a vádra is. Megemlíti, hogy a darabont-korszak igazságügyminiszterét a Kuria elnökének akarták ki nevezni. Ha ez megtörtént volna, akkor a történelem muzsája gyászfiatyo't ölthetett volna. (Zugás a jobboldalon.) Ez a kinevezés már expedálva volt, amikor a koalíciós kormány visszavonatta. A visszavonás nem lett volna lehetséges, ha a király hozzá nem járult volna. A koalíciós kormány az igazságügyi kinevezésekben pártpolitikát sohasem szolgált. — (Nagy zaj.) A kassai törvényszék elnöke maga kérte az áthelyezését, mert a társadalom bojkottálta; ezért a bojkottért csak nem felelős a kormány? Az illető elnök egyuttal előléptést is kért, de a szólo erre az üzletre nem volt kapható.

Főlkialtások jobbról: Ez önnek üzlet?

Polónyi Géza: Megemlíti, hogy minisztersége alatt volt egy jó tanácsadója, — *Balogh* Jenő. Ezért nem adhatott neki semmi jutalmat.

Balogh Jenő igazságügyminiszter: Kegyes volt valamit fölajánlani, de megköszöntem; nem fogadtam el semmit, se pénzt, se egyebet! (Éljenzés a jobboldalon.)

Polónyi Géza: A sajtó nagy nemzeti hivatásáról szólva figyelmezteti a Házat, hogy mily gyönyörű emlékek fűződnek a magyar sajtó fejlődéséhez és hogy egy *Kaas* Ivornak, *Bartha* Miklósnak és *Rákosi* Jenőnek mily

nagy érdemei vannak a nemzeti öntudat fölébresztésében; bár korántsem ért egyet *Rákosi* mai politikájával, kénytelen elismerni, hogy abban, hogy a nemzeti közvélemény oly hatalmas ébredésre jutott, *Rákosi* Jenőnek orozslánrésze volt.

Ezután hozzálat a sajtójavaslat jogászi megvitatásához.

Elnök negyedórára felfüggeszti az ülést. Szünet után

Polónyi Géza: A felelősségről szóló részt fejtegeti. A becsületvédelem, a rágalom elleni védelem csak függőfalevél, amely mögött hatalmi érdek rejtőzik, ez a javaslat konfiskálja a sajtószabadságot s ha egyszer itt katonai uralom lesz, ezzel a javaslattal fogják Magyarországot annektálni.

Balogh Jenő igazságügyminiszter tiltakozóan int a kezével.

Polónyi Géza: A javaslat fogalmazása, definíciói a lehető legkezdetlegesebbek. Azt mondja: „sajtótermék az, ha valamely írat, ábrázolat, vagy zenemű műszaki uton jön létre.” E szerint a bankjegyet, mely szintén műszaki uton jön létre, hasonlóképpen sajtótermék, pedig a szerkesztő sines rajta. (Derültség.) Viszont ha bemegyek egy nyomdába, három szedőnek bediktálom a cikket, kiszedik, kinyomják, — ez se nem írat, se nem ábrázolat, se nem zenemű, tehát nem sajtótermék, — pedig a szerkesztő is rajta van. (Derültség.)

Polónyi Géza a lefoglalásról és a terjesztésről szóló részt fejtegeti hosszan.

Durvaság az elnökkel szemben.

Háromnegyed hét órakor fejezte be *Polónyi* Géza a beszédét, amelynek végén azt kérdezte az igazságügyminisztertől, hogy a vesztegetésből mennyi jutott az ő választására.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter: Az ügyesség kötelessége a vesztegetés dolgában az eljárás megindítása. Miatán pedig nem indított eljárást, hát úgy látszik nem volt vesztegetés.

Hegyi Árpád szólásra emelkedik.

Pongrác János közbeszól.

Elnök: *Pongrác* János képviselő urat rendreutasítom.

Zlinszky István átkiált a másik oldalra: Ne kiabáljatok!

Elnök: *Zlinszky* István képviselő urat rendreutasítom.

Zlinszky István: Hiszen magát támogattam.

Enök: *Zlinszky* István képviselő urat másodsor is rendreutasítom.

Zlinszky István: Magát támogattam s rendreutasít? Füttyölök a rendreutasításra.

Elnök: Most már harmadszor is rendreutasítom.

Zlinszky István: Füttyölök a rendreutasításra harmadszor is.

Huszár Károly: Itt nem lesz tárgyalás.

Palugyay Móric: Miért utasítja rendre, hiszen nem szólt.

Zlinszky István: Ez disznóság!

Órási zaj tört ki erre s az elnök perce-kig csöngött.

Zlinszky István átkiált a jobboldalhoz: Mit röhögnek?

Hegyi Árpád szólani akar.

Székely Aladár: Hol van az 1848. évi III. törvénycikk.

Közbeszólás jobbról: Hát ön hol van?

Elnök: *Székely* Aladár képviselő urat rendreutasítom.

Székely Aladár: Kikérem magamnak.

Elnök: *Székely* Aladár képviselő urat másodsor is rendreutasítom.

Székely Aladár: Mit mond? Engem utasít rendre. Meghajlom az elnöki rendelkezés előtt, de követelem hogy védjen meg az elnök. Ott kezdtek. (A jobboldalra mutat.)

Ismét a tetőpontra hágtott a zaj.

Elnök: Indítványozom, hogy a Ház utasítsa *Székely* Aladár képviselő urat a mentelmi bizottság elé.

A Ház az indítványt elfogadja.

Elnök: ezután napirendi indítványt tesz, hogy holnap a sajtójavaslatot tárgyalják. A tárgyalást két órakor szakítsák meg s sorsolják ki *Mándy* Samu és *Hegedüs* Lóránt dr.

mentelmi ügyében a zsűrit.

Beöthy Pál foglalja el az elnöki széket s kijelenti, hogy az elnöki intézkedésekkel szemben viselkedjek a Ház türelmesen. A terem akusztikája rossz és a képviselők olyan hevesen gesztikulálnak, hogy az elnök úgy látja, az illetők szólanak.

Több hozzászólás után a Ház elfogadta a napirendi indítványt, mire az ellenzék kivonult azzal a kiáltással:

— Inkább a munkanélküliekkel törődjenek.

Tisza István gróf: A hajuknál fogva elő-ráncigált munkanélküliek több figyelmet érdemelnének, hogy pártpolitikai szempontokból ide hozzák. Neki lesz gondja rájuk.

Az ülés hét órakor ért véget.

Dr. Kovács Józsefné előadása a Szabad Iskolában

— A nő a háztartásban —

Csütörtökön délután tartotta meg dr. *Kovács* Józsefné *Tüdös* Ilona „Nő a háztartásban” címen nagy hölgyközönség jelenlétében mélyreható és eszmékben gazdag előadását a Szabad Iskolában.

Dr. *Kovács* Józsefné előadásának bevezetésében a nő testi és szellemi tökéletesítésének szükségességéből indul ki, rámutatva arra, hogy a nő fizikai tökéletesítését a nő legmagasabb hivatása, az anyaság betöltése teszi szükségessé, amelyhez hozzájárul a szellemi tökéletesedés, mely nélkül a gyermeknevelés fontos társadalmi feladatait nem végezheti el, ezenkívül pedig a kulturális élet terén is helyét kifogástalanul csak úgy állhatja meg, hogy ha a legszeleesebb körülményekkel rendelkezik. Mindezeknek elérése nem csak egyéni, hanem általános társadalmi érdek.

Széleskörű ismereteket tételez fel a háztartás is, mely a mai nehéz viszonyok között csak úgy oldható meg sikerrel, hogy ha rendelkezik a nő mindazon ismeretekkel, melyek annak jó és könnyű elvégzését lehetővé teszik. Mindezeknél fogva a nők háztartásbeli kiképzése a társadalom minden egyes osztályára nézve viszonyaiknak megfelelően nélkülözhetetlen.

Összehasonlítást tesz az osztrák, a német és angol nők nevelési irányával, mely összehasonlítás alapján egymásután állapítja meg azon feladatokat, amelyek hazánkban megvalósításra várnak s felsorolja mindazon intézményeket, amelyek hivatottak a fenti célok elérését előmozdítani.

A nők háztartásbeli kiképzését szolgálják a háztartási iskolák, amelyek legnagyobb számban Ausztriában és Németországban találhatók meg, hazánkban is fordulnak elő, de még ezek hivatásuk magaslatára nem emelkedtek. Háztartási kiképzésben részesítendő nemcsak a középső, hanem az alsóbb osztály női is. A középosztály nőinél a magasabb ismeretek megszerzésére fektetendő a főszű, míg az alsóbb osztály nőinél s a cselédeknek a nehezebb munkák elvégzésére. Fontos azonban a cselédképzés, ezzel kapcsolatban a cselédközvetítés, mely hatóságilag vagy társadalmilag volna rendezhető, ehez tartozik a cseléd-penzió ügye, mely a jó cselédek helyzetét hivatott megkönnyíteni. — Mindezek figyelembe való vétele mellett rámutat dr. *Kovács* Józsefné arra, hogy a háztartás hogyan rendezendő be, hogy a nő a gazdaságosság elvét tartva szem előtt, a háztartás megfelelő elvégzésén kívül a kulturális feladatoknak hogyan tehet eleget.

Szépen emlékezik meg a nőknek azon csoportjáról, akik a családon kívül élnek háztartás nélkül. Ilyenek a munkásnők és a hivatalnoknők, a kereskedelmi stb. alkalmazottak. Ezeknek jelenlegi helyzetén a munkásnő-otthonok és a hivatalnoknők penziója által lehet segíteni, mely megvédi őket az élet nehéz küzdelmeitől s nyugalmas otthont ad nekik.

Dr. *Kovács* Józsefné ezen előadásában a női hivatás egész munkakörét sorolta fel, kiemelve azon intézményeket, amelyek a legalsóbbtól a legfelsőbb társadalmi rétegekig hi-

vatottak feladatokat betölteni s amelyeknek együttes működése viheti csak előre az általános fejlődést. Dr. Kovács Józsefné előadásának értékét nagyban fokozza, hogy a kérdések mindenikét a külföldön végzett személyes tanulmányai alapján világítja meg egy-egy példával, összehasonlítást téve mindenütt a hazai állapotokkal. — Ezen előadásának kiegészítő részét fogja képezni szintén a Szabad Iskolában a jövő hónap folyamán „A nők mezőgazdasági nevelése” címen tartandó előadása, melyre már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

A honvédlaktanyák építése Szakértő-e vagy Borsos József?

Holnap délután dönt Debrecen város törvényhatósági bizottsága a honvédlaktanyák elodázhatatlan kérdése felett. Ez a kérdés bizonyára a legteljesebb világításban kerül a közgyűlés elé, az elhatározott tény — a megépítés kérdése — már vitássá nem is tehető, csupán arról van most szó, hogy mi módon hajtsa végre az elhatározást a város.

E fontos kérdés nagy jelentőségét megillető figyelemmel és részletességgel igyekeztünk kimutatni az e tárgyban irt cikkeinkben, amelyeknek állításait hivatalos adatokból és műszaki véleményekből vettük, hogy Debrecen városára egyetlen megoldási mód, amely *műszaki tekintetektől, gazdasági okokból és költségmentesség miatt kínálkozik, az, hogy Tóásó Pált bizza meg a katonai szakértőkkel való tárgyalásokkal, a miniszteriummal szemben való képviseléssel és a műszaki teendők teljes elvégzésével. A föltárt példák seregével támogattuk álláspontunkat, hogy a fölkért szakértő micsoda eredményekkel dolgozott s szaktudása iránt Magyarországon mindama városai, amelyekben laktanyaépítésekben részt vett, valamint a hadügyminiszterium is milyen kitünő véleménnyel vannak s így Debrecen városának milyen eminens érdeke őt, szaktudását és közreműködését igénybe venni.*

Mégis többször — bár gyöngye visszhangot keltve — fölmerült az a szerencsétlen idea, hogy a laktanyaépítések hét éven át tartó, hét millió koronába kerülő munkáját a város házilag végeztesse s a tervezést, a művezetést a mérnöki hivatalra bizza, hogy a katonai szakértőkkel a tárgyalásokat a mérnöki hivattalal folytatassa le.

Rámutatunk, tények dokumentumaival igazoltuk, hogy miért kell speciális szakértő, a most említett szerencsétlen, a város egyenes megkárosítását előidéző ideával szemben, ki kell mutatni ez utóbbi fölfogásnak *abszurd és lehetetlen voltát.* Szinte ijedten és megdöbbenéssel kell tiltakozni az ellen, hogy ez az eszme gyökeret verjen. Szomorú példák is állanak e tekintetben Debrecen előtt: azoknak a városoknak példái, amelyek már megkísérelték ezt a szerencsétlen tervet a házilag való laktanyaépítést. De óva inti ettől Debrecen városát a helyi viszonyok és a mérnöki hivatal ismerete is.

Ez ismeret alapján azt hisszük, együtt érezzük a közfelfogással és nem leplezünk le titkot, ha azt mondjuk, hogy *Borsos József h. fölmérnök képességeitől cseppet sem vagyunk elragadtatva,* mert ő éppen ellenkezőjét bizonyította be eddig annak, amit magára nézve Tóásó Pál jó irányban tud dokumentálni. Jó mindig az állításokat apróbb-nagyobb példákkal bizonyítani, tehát itt rá kell példaképpen mutatni, hogy a városi építész a Zenede homlokzatával levizsgázott. A megszerencsétlenített épület régi homlokzata rendes építési munka volt s most a második emelet ráhuzásával — ez a h. fölmérnök műve — *tönkretették.* Ahogy az ott kinéz, még álmomba se jöjjön elő nekem — mondaná a művelt francia.

Borsos építész ur májusban még *maga kijelentette,* nagy készséggel, hogy *a laktanya-építésekhez nem ért.* Azóta azonban — mint ő mondja — megtanulta ezt az elismerten bonyolult eljárást. Vajon hány laktanya-építésben vett részt azóta, hogy így meg-

szerezte a gyakorlatot? Lehet, hogy elolvagatta a beszállásokról törvényt s erre mondja, hogy már ismeri az összes teendőket. Hiszen lehet, hogy a közgyűlés előtt meg tud felelni, de mi történik akkor, ha a katonai kincstári szakemberek előtt nem tudja kiállani a vizsgát s ezek a megállapítások eredményeiben *csufosan megbuktatják?* Ezt már igazán nem szabad megkockáztatni a városnak, csak azért, hogy megszerezze a városi építésznek azt az örömet, hogy Tóásó Pál tizenöt éves gyakorlata s elismert, eredményes szaktudása helyett az építész ur *öt hónapos szobatanulmányának próbálgatására bizza ezt a sok milliós építkezést.*

Gondolt-e arra merész vállalkozásával az építész ur, hogy ha a város alkalmazottakkal végezteti a dolgokat: ki garantálja, hogy az építési költségek nem kerülnek a most kért összegnél többre, ki garantálja, hogy az építés nem nyulik-e 6—7 esztendőnél tovább, mint amennyi alatt Tóásó vállalta, ki garantálja, hogy az ezzel járó költség is *nem fog-e a város nyakába zudulni?* Kit fog mindezekért a felelősség terhelni? Azokat az ideiglenes alkalmazottakat az esetleges mulasztásért, vagy pláne az építés vezetésének nagyobb költségbe kerüléséért felelősségre vonni nem lehet. Azzal pedig talán nem érheti be a város, hogy a horribilis költségtöbbletek és a térítményben szenvedendő veszteségek tapasztalatait annak a ténynek hideg konstataálásával vágja zsebre, hogy *Móricka tévedett, Móricka nem tud számolni.*

Egy kísérletezést már csinált a város a közös laktanya tervezésével, amit egy bécsi műszaki tisztre bízta, mert teljes gyakorlatában volt a laktanyaépítéseknek. És *ez sem került kevesebbe,* mint amennyibe Tóásó tervezése kerülne. És meg kell nézni a német tiszt által tervezett közös laktanya terveit, milyen lehetetlen architektúrája van az építkezéseknek. Most tehát hazafias kötelesség is magyar építésre bizoni a tervezést, akiről tudjuk, hogy vigyáz arra, hogy az épületek külsejében is abszurdumok ne legyenek. Ezt pedig itt, az *Árpádtéri templom építésénél* és mindenütt, ahol csak dolgozott, munkái igazolják és a dicséző elismerések bizonyítják.

Rá kell mutatnunk arra a fontos, sőt igen fontos tényre, amiről a mérnöki hivatal, illetve a h. fölmérnök megbízatása mellett kardoskodó h. fölmérnök elfelejtett közölni, hogy *a házilag való tervezés és művezetés költségei nem tennének semmivel kevesebbet,* mint a mennyibe Tóásó Pál szakavatott, megbízható munkája kerül, sőt *sokkal többre kerülne.* A szakszerű számítások eredménye szerint a tervezés és egyéb építési munkák házilag való végzetése mellett *350,000 koronán alul semmi esetre sem usza meg a dolgot,* amit Tóásó Pál *110,000 koronával olcsóbban csinált meg.* Ez mégis csak különbség s ezt a h. fölmérnök ur sem tagadhatja. Valamint — ha jól utána gondol — azt sem, hogy talán legalább is a józslésbe ütközik, ha eltanulunk egy építészről egy eszmét s aztán azon magunk leszünk szakértők.

De van még egy szempont ennél a kérdésnél. Az tudniillik, hogy a házilag kezelés mellett a laktanyaépítés folytán *egy egész sereg állandó műszaki ember fizetése és nyugdíjalapját a nagy személyzet-szaporulat folytatán.* Pedig hiszen csak most szaporították a mérnöki hivatal létszámát. Ezzel a megterheléssel azután már éppen a milliót is meg fogja haladni a laktanya tervezéseknek a költsége.

— **Ferdinánd hazamegy.** Bécsből táviratozzák: Ferdinánd bolgár király hazautazása közvetlen közel van. Az eddigi terv szerint a király szombaton már Szófiába érkezik. Orsovától Turn-Szeverinig hajón megy, onnan Szófiába gépkocsin. — Bécsből táviratozzák: Ferdinánd bolgár király, aki eredeti terve szerint december elsején vagy másodikon akart Bécsből elutazni, hirszerint már holnap, pénteken visszatér Bulgáriába. Ugyanezt jelenti a „Newyork Herald”-nak és a „Ruszköje Szlovo”-nak bécsi tudósítója is.

Rudnyánszky Gyula tragédiája

Megőrült a vak költő

Egy Debrecenben is jól ismert poéta megdöbbentő tragédiájáról értesít bennünket a késő éjjeli órákban fővárosi tudósítónk. Szükszavu jelentésben közli, hogy *Rudnyánszky Gyula* — megőrült. Már napok óta az elmebaj tünetei jelentkeztek rajta, hozzátartozói azonban csak muló idegességnek vélték, míg ma aztán *Moravcsik* tanár vizsgálata kétségtelenül megállapította rajta az elmebajt.

Bizonyára őszinte részvétet kelt mindezt, ahol csak ismerték, a poéta tragédiája és különösen itt Debrecenben, ahol hosszabb ideig működött, mint a „Szabadság” és a „Csonkai Lapok” szerkesztője, verskötetet javarésze itt jelent meg s Debrecenből indult neki annak a kálváriajárásnak, amely átverte őt az Océán-tulra, ahol három esztendő előtt érte őt az első nagy csapás, amikor elvesztette a szemevilágát. Az amerikai magvarság áldozatkészsége hazasegítette szülőhazájába a vak poétát és családját, akikkel Budapesten telepedett meg. Amerikában szerzett ötleteit, tapasztalatait itt akarta érvényesíteni, minden küzdele azonban meddő maradt. — Tavaly „Napszállat felé” címen kiadta Amerikában írott verseit, amelyeket sajtó és közönség bizony nem a legnagyobb elismeréssel fogadott. Az ő régi publikuma kidőlt már a sorból, az új generáció előtt pedig idegen csengésű volt a Rudnyánszky-név.

Az idei őszön újabb tervekkel kezdett foglalkozni. Egy angol mintára szerkesztett *magazin*-t akart megindítani a jövő hónap folyamán „Napsugár” címen. Fantasztikus sikereket várt ettől, körlevelekben kereste föl az egyes városi hatóságokat, iskolákat, irodalmi- és társadalmi egyesületeket, új ösvényeket akart vágni a magyar szépirodalmi újságok között, dolgozott, tervelt, levelezett s három gyermekének féléjszakákon át mondogatta tollba — verseit. Nem bírta. Az ötvenéves esztendő vak poétát megőrölte a munka, a nyomorral való küzdelem, a h'nap bizonytalansága. És tegnap a Tökölly-uti kis lakásban gögös örömmel ölelte körül a családját:

— Nincs már semmi baj! Lesz pénz, a mennyi kell . . .

Megőrült. Az a rögeszméje, hogy nagyon, nagyon gazdag, az egész világnak osztogatja gazdagságát, szellemi kincseit . . .

És ebben talán igaza is van. Alkotott, épített sokat és megőröldött semmi nélkül, — kenyértelenül . . .

Lehet, hogy sokban ő volt a hibás, mert voltak hibái, emberi gyöngeségei. De kinek nincsenek? És író embert — pedig az volt a javából — csak az írásai szerint szabad értékelni. Mert az szinte tagadhatatlan, hogy a szellem, a művészet és az erkölcs valamiképpen összefüggenek egymással. És millió esetben tapasztalhatjuk, hogy éppen az erkölcselenség révén. Cellini orvul szurta le az ellenfelét, Lafontaine közönséges tényérnyaló volt Shakespeare nyulat lopott, amikor már Juliáról álmodott. És Rudnyánszky Gyulát mégis a magánélete, az erkölcsai, vagy mondjuk, erkölcselensége miatt tették — kenyértelennek, verték vakságba és kergették örületbe.

Éveken át, hosszú éveken át, egy íróasztal mellett álmodtuk a jövőt odaát, túl az Océánon. Láttam küzdeleit, nyomorúságát, emberi hibáit, gyarlóságát, gyöngeségeit. — Láttam körülrajongva, napbanézőn és láttam magára hagyottan, üres, világtalan szemekkel. Ott csapott rá e'öször az inség. A chicagói Division Streett egyik zugában topnyogosan és éhesen állta a sivo illinois-i telet a poéta és családja. A hü feleség: Réthy Laura, Ibolya, Rózsa és Sándor gyermekei. Világtalan szemeiben csak a könyecsepp fénylett s a nyitott gázlámpa mellett — amely kályha és lámpa volt egy alakjában — diktálgatta a ma-

ga csudás, modern, zsongó strófáit, fantasztikus álomlátásait. A kór már benne volt, az akarat, a szülőföld utáni sóvárgó izgalom még hazahozta, de az itthon töltött napok már csak elmélyítették — tragikus, de így van — az elmebaját.

A poeta tragédiája azonban még mindig nem fejeződött be. Igaz, hogy ő már nem éri, csak a családja, nője és gyermekei, akiknek nem hagyott mást, mint a gondot és néhány poémás könyvet. Könyv, az maradt bőven, de bővebben a gond, amelyet súlyosabbá tesz most az, hogy a megörült poétát hely híján nem veszi föl az állami elmegyógyintézet, magánintézetbe pedig elhelyezni nincs mód és nincs pénz, csak Rudnyánszky Gyula ultima thulékba repülő fantáziájában.

rrk.

Az élelmiszerdrágaság ellen Vásárcsarnokot és vásárpénztárt

Debrecen város tanácsa előtt ma nem első ízben szerepelt az a fontos kérdés, miként kellene segíteni azon a türethetetlen piaci drágaságon, amely az élelmiszereknél észlelhető. Rostás István főkapitány már többször fordult javaslatokkal a városi tanácshoz s több kísérlettel igyekezett a nyomasztó bajon segíteni. Tudvalevő, hogy erős küzdelmet fejtett ki az elővétel ellen, amelynek következménye az volt, hogy az élelmiszerkereskedők az élelmiszereket összevásárolják s így a közönség már csak harmadrendű, drágább élelmiszerhez jut, ha egyáltalán hozzájut. — A főkapitány most újabb javaslattal jött a tanács elé, hogy a piaci visszaélések ellen intézkedéseket tegyen a tanács.

A mai ülésen tárgyalták is ezeket az előterjesztéseket, azonban a tanács azokat nem találta célravezetőeknek. Ugyanakkor azonban tárgyalás alá vették azokat a lehetőségeket, amelyek mellett mégis segíteni lehetne az élelmiszerdrágaságon és amelyek mellett esetleg nagyobb behozatalt lehetne biztosítani Debrecen városi piacára részére.

Sem Debrecen városában, sem a közeli környékben élelmiszertermelők nincsenek. — Tehát az élelmiszereket messzebb vidékekről kell Debrecenbe szállítani. Amde az a termelő, aki 7—8 korona áru élelmiszert akar behozni s itt értékesíteni s ha Szabolcsból jön, egész napiát és egész napi keresetét el kell, hogy költse, tehát semmi haszna sincsen abból, hogy Debrecenbe jön.

Ezért van szükség vásárcsarnokra és pedig csakis vásárpénztárral kapcsolatban. Ha ugyanis vásárpénztár van, a termelőnek akár Ugocsából is, nem kell Debrecenbe jönnie, hanem egyszerűen áruát földjára a debreceni vásárpénztár címére, ez értékesíti neki az élelmiszereket s a befolyt pénzt postautalványon azonnal elküldi a termelőnek, aki így nemcsak az utazási költségeket takarítja meg, hanem egész munkanapiát is. Másrészt a város szempontjából fontos volna ez a létesítmény, mert a vásárpénztár útján közrehatásával a hatóság szabályozhatná az árakat és minden élelmiszeruzsorának elejét udná venni. Másik óriási előnye a vásárpénztárral létesített vásárcsarnoknak — óriási közegészségügyi jelentősége mellett — az, hogy a kistermelők is biztos vevőre és piacra találjanak, az élelmiszerek behozatalára költséget áldozniok nem kell s így mind szívesebben és többen keresnek föl termékeikkel a debreceni piacot, amelyen így a debreceni fogyasztók a nagyobb kínálat folytán is olcsóbb áron és elégséges élelmiszerhez jutnának.

Kár, hogy a tanácsnak mai megbeszélése a leggyorsabban konkrét indítvány formájában nem kerül a közgyűlés elé, hogy az ezt a szép és életre való dolgot megvalósítsa.

Leszállította a kamatlábat az Osztrák-Magyar Bank

— A főtanács ülése. —

Az Osztrák és Magyar Bank főtanácsa ma Budapesten ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a kamatlábat fél százalékkal — hatról öt és félre — leszállítja. Az ülésről a következő jelentést adták ki.

Az Osztrák és Magyar Bank főtanácsosa Popovics Sándor titkos tanácsos kormányzó elnöklésével ma Budapesten ülést tartott, amelyen a bankkamatláb fél százalékos leszállítását határozták el. Ennek folytán tehát holnaptól, vagyis 28-ától kezdve váltók, közraktári jegyek, értékpapírok leszámitolásánál öt és fél százalék, kölcsönöknél állami járadékokra, sőtanyajegyekre, osztrák államkincstári utalványokra és az Osztrák Magyar Bank zálogleveleire hat százalék és kölcsönöknél egyéb értékpapírokra hat és fél százalék állapították meg.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának ez az elhatározása mérhetetlen nagy és jó hatással van piacunkra és örvendetes jele annak, hogy a rég várt enyhülés bekövetkezik. Hihetően ez a kamatlábleszállítás csak kezdete az újév után bekövetkező újabb leszállításnak, hogy a két évig halottá vált gazdasági élet újra nekilendüljön. A főtanács mai ülésének hatása az értéktözsde már érezhető volt: az értékek mind emelkedtek.

Szökés a zárdából

Keresnek egy
apáca-növendéket

A debreceni rendőrséghez a következő távirat érkezett:

Gyikits Ivánka 16 éves leány a temesvári-Józsefvárosi zárdából megszökött. — Belgrádi születésű, középtermetű, kerek arcú, haja és szemöldöke fekete. Fehér csikos, sötétkék aljat, sötétkék matrózbluzt, fekete harisnyát és cipőt, piros szegényes sötétkék kabátot viselt.

Temesvári rendőrség.

Idillikus kaland játszódott le a temesvári zárdában komor falai között, amelynek epilógusa ez a távirat. A fiatal zárdanövendék jámbor szívét megsebezte egy ellenállhatatlan érzés, a szerelem s a lányka kiröppent az apákak ka-

litékájából. Szerbiából jutott évekkal ezelőtt az országba. Hamarosan kikerült a szülői gondozás alól és a szentéletű apákak vették pártfogásukba. A zárdá falai azonban nem tudták elválasztani a világot zaiától, amelyben azelőtt benforgott.

Visszavágyott a szabad életbe, ahol nem apákak őrzik az ábrándos leányok álmát. S jött a lovag, mindegy, hogy ki az, aki beszélni tudott neki az életről, a szerelemtől, minderről. Valaki hozzáférközött a szívéhez és egy csöndes éjszakán átkuszott a zárdá falain.

Mert nem fojtotta meg magában az életet, most országszerte üldözik az apákak leányát, mint egy veszedelmes tolvajt. Közlik a személyleírását a harisnya színétől a szemöldöke feketeségéig. A rendőroket napiparancsban figyelmeztetik, fogják el, ha valahol rátalálnak az utcán.

Talán még illő jutalomban is részesül a becsületes megtaláló . . .

Sajtópör politikai pártállás miatt

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Nagy port vert föl az elmúlt esztendő szeptemberében a Nagykarolyban megjelenő „Északkeleti Ujság” politikai hetilap egy cikke, amely éles hangon kritizálta Szatmár vármegye és a vármegyei tisztviselők politikai állásfoglalását. Különösen kikelt Illosvay Aladár alispán, Pécsy István vármegyei főjegyző, Mangu Béla és Kerekes Zsigmond vármegyei aljegyzők ellen, akikről a többiek közt azt írta, hogy a darabont-kormány idején a vármegyére erőszakolt Majos Károly akkori alispánt — megtagadva régebbi pártállásukat — rehabilitálták. A cikk élesen kritizálta Kerekes Zsigmond aljegyző állítólagos zászlóhagyását, aki e miatt a szatmári kir. törvényszéknél nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétsége miatt sajtópört indított a cikk szerzője, nemestóti Szabó Albert dr. nagykarolyi ügyvéd ellen.

A szatmári kir. törvényszék megindította az eljárást, miután azonban Kerekes köztisztviselő, az ügy a táblai székhelyre, a debreceni kir. törvényszékhez került, amelynek esküdtbírósa Nagy Kálmán dr. kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt ma foglalkozott a sajtópörrel. A vádat főmagánvád útján Körössy Kálmán dr. ügyvéd képviselte, míg a védelmet maga nemestóti Szabó Albert dr. látta el.

A tárgyalás folyamán Szabó Albert kéri a bizonyítás elrendelését a cikk ama kijelentésére vonatkozólag, hogy Kerekes Zsigmond a nemzeti ellentállás idején nem tiltakozott Majos Károly alispán kinevezetése ellen, de ellenkezőleg, azt többedmagával rehabilitálta. A cikket — ugymond — közérdekből írta.

A bíróság elrendelte a bizonyítást, amelynek során egy egész sereg tanut hallgatnak ki, akik valamennyien egyértelműen vallottak a fölperes Kerekessel, aki kijelentette, hogy mindig hű volt függetlenségi elveihez, sőt a mikor egy ízben éppen a függetlenségi párt részéről meg nem érdemelt mellőzést tapasztalt, elveiben még ez sem rendítette meg.

A bizonyítási eljárás befejezése után a perbeszédre került a sor, majd Nagy Kálmán dr. tárgyalási elnök az esküdteteket kioktatva, azok félrevonultak s a föltett kérdésekre igennel feleltek. A bíróság erre nemestóti Szabó Albertet egyrendbeli nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétsége miatt 100 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. Nemestóti Szabó az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

MA
UTOLJÁRA!

MA
UTOLJÁRA!

8. GEIGER IRMA

a budapesti Király Színház ballerinája saját eredeti

KINEMA-TÁNCZ-SZKEGCSÉBEN!

Csak szombat estig mint vendég lép fel!

1. Zene.
2. Madura és pagodái. Színes panoráma felvétel.
3. A gloucesteri dráma. Hatásos színmű.
4. 5. A ZSÁBA. Két felvonásos bohózat. Főszereplő MÓRIC, a közkedvelt mozisztárs.
6. 7. AZ ASSZONY BECSÜLETEÉRT. Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Rendez helyárak.

Bérelt-, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek. Előadások este 6 órától. Utolsó előadás 10-től.

Minden kép után van bemenet.

A csütörtöki est

✱

A felolvasó-estéket rendező bizottság tegnap délután 5 órai kezdettel tartotta meg a második csütörtöki-estet, a róm. kath. főgimnázium tágas dísztermében, melyet ez alkalommal is előkelő, szép közönség töltött meg, színiültig. Nagy érdeklődéssel várták a programot, mely most is — mint ez estéken mindig — gazdag, érdekes és változatos volt. És amelletty mily szép! Egyik szám a másik után váltotta ki a hallgatóság általános tettségét, zajos, lelkes tapsviharát, ami — tekintve, hogy e számok valóban fényesen sikerültek — nem is volt csoda!

Heimlich Ilona zongorázása nyitotta meg az estét Chopin As-dur Polonaise-ével, amelyet briliáns technikával és komoly zenei érzéssel interpretált. Nemcsak magának aratott szép játékkal méltó dicsőreget, hanem a P. Nagy Zoltán zenekonzervatóriumiának is, ahol — mint látható — lelkiismeretes culturmunka folyik. Ezt bizonyította e kiváló zongorista szép játéka is, melynek kivált kitünő tempója, erőteljes billentései, előkelő felfogása és szép színezése hatott, hogy alig akart megszűnni a taps.

Aztán egy remek énekszám következett, a Verzár Kálmáné, aki három gyönyörű darabot adott elő; ezek: Beethoven: La partenza; Scuderi: Dormi pure, Berger: Kinderlied. Mükedvelőknél valóban ritka szép hangja, melynek iskolázottsága is elsőrangú, meg aztán stílusos előadása nagy zenei élvezetet szereztek hallgatóságának, mely élénk, tüzes tapssal fejezte ki elragadtatását. A nagy siker emelte, persze a zongorakíséret, melyet ez alkalommal nem kisebb ember játszott, mint Hammerstädt János, a városi zenede hirneves művésztanára. Ráadásul is követelt a lelkesen tapsoló közönség, s ekkor az „Üllői-uti fák“ hangulatos előadásában gyönyörködtek.

E két nagyhatású szám készítette elő a hangulatot a felolvasásra, melyet Husz Lajos tartott. Eötvös József báróról beszélt, akinek emlékére — születésének 100-ik évfordulója alkalmából — mostanában ország-szerre szép ünnepeket tartanak. Ez a nemes tárgy maga is biztosította a felolvasás iránt a közönség rokonszenvét, a felolvasó pedig iparkodott a sokoldalú nagy férfiut az aránylag rövid idő alatt is lehetőleg behatóan méltatni; nagy szeretettel rajzolta őt, mint embert, aki a cultura, az emberszeretet és a szép szolgálatára fordította gazdag életét. Ebben a keretben ösmertette Eötvöst mint író, költőt, szónokot és államférfiut. Sok tapsot kapott érte.

Két szám simult még e felolvasáshoz, két művészi szép szám, melyek azzal együtt egy tartalmas „Eötvös“-ünnep bélyegét nyomták a szépsikerű estre.

Az egyik egy hatásos férfiének volt. Kiss Béla, az előnyösen ösmert széphangu tenorista énekelte Eötvös „Végrendelet“ c. költeményét, melyhez Bodor Ernő irt kifejező, megható zenét. A zongora-kíséretet Révffy Károly játszotta, kit ez alkalommal először hallott pódiumról a közönség. Feltétlen biztossággal uralkodik a hangszeren, pompás színezést tud rajta produkálni, kiváló zenei intelligenciája pedig a kíséző szerepének biztos föl fogásából is elővilágolt. De látszott is, hogy szeretettel kíséri partnerét, akinek szívhez szóló meleg előadása ez estén még a szokottnál is nagyobb sikert biztosított. Szünni nem akaró taps volt remek együttesök jutalma, mire aztán még néhány szép magyar nótával viszonzták a közönség kitiintetését.

Majd Szász Károlynak egyik legfeneköltebb ódáját szavalta Kovácsy Miklós, ez a valódi istenáldotta szavalótehetség. A hatalmas gondolatokban dúsakáló, mélytüzű, zengőszavú ódát gyújtó melegséggel, frapáns hatással adta elő. Öszinte és hatalmas volt az a taps, mely utána a tágas, nagy termet betöltte.

Még egy kedves zenei szám fejezte be az est programjának ünnepi részét: a Haranghy Erzsike ügyes hegedűjátéka. Alard Faust-ábrándját adta elő nagyon finoman s

már is szép technikával, ami érdeme, persze a mesternek: a művész-tanár Füredi Sándornak is. A derekas sikerrel megjátszott darabot Freund Böske kísérete zongorán nagy precizitással, tökéletesen alkalmazkodva, szépen színezve és ahol a helyzet úgy hozta magával, vagy megengedte, fényes zongorajátékával is elő-előcsillogtatta. A sikerült szám után sokáig zugott az elősmérés tapsa.

Végül a vigság muzsája vette át a szerepet két pompás bohó számban. Az egyik Vrabély Árpád dr. „A próba“ című vidám páros-jelenete volt, melyben Liszt Nandán és Fráter Sándor kópéskodtak remekül, szakadatlan derültségben tartván a közönséget, mely nem győzött eleget tapsolni nekik a szerzett pompás mulatságért.

A másik vidám piéce a Fábrián Antalé volt. Lévai Farkas Pálnak „Az ál-szociálista“ c. szellemes magánjelenetét adta elő rendkívül ügyesen. Már megjelenése általános derültséget szerzett, amelyet az ötletek karakterisztikus kiélezésével mindvégig megtartott, sőt fokozott. Dörgő tapsvihar volt a jutalma, — egyuttal a nagyszerű estnek jellegző befejezése.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

PÉNTEK: *A bectelenek*, színmű. (C bérlet.)

SZOMBAT: *Katonadolog*, operett. — Bemutató előadás. — (A bérlet.)

* **„A bectelenek“.** (A színházi iroda jelentése.) Pénteken Geralmo Rovetta kiváló drámája: „A bectelenek“, a budapesti Nemzeti-Színház állandó műsordarabja kerül színre. A darab főszerepeit ezuttal is Halassi Mariska, Károlyi Ibolyka, Uti Gizella, Payer Margitka, Fehér Gyula, Rónai Imre, Vándory, Kormos, Madas játszzák. Az előadás C) bérletes lesz.

* **Vasárnap délután „A hónapos szoba“.** (A színházi iroda jelentése.) November 30-án, vasárnap délután 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal „a hónapos szoba“ című igen mulatságos énekes vígjáték kerül színre. A pompás darab, amely tele van a legkedvesebb énekkel, vig tárgyánál fogva, a legmelegebb érdeklődést keltette minden eddigi előadás alkalmával. A darab főszerepeit Károlyi Ibolyka, Bányai Irén, Rehér, Bérczy, Lajtai, H. Serfőzi Etel és Rónai, Kassai, Madas, Szalai, Kormos játszzák. Jegyek ma reggeltől kezdve válthatók, a rendezés vasárnap délutáni kedvezményes áron.

* **Szekecs-premier az Apollóban.** Az utolsó helyig megtelt, zsúfolt nézőtér előtt került bemutatásra az Apollóban az új mozi-szekecs: „A lezüllött haláltánc kálváriája“. Az ötletes film-paródia, mely Budapesten a Medgyaszai-kabaré kasszadarabja volt, itt sem tévesztett célt. A közönség sokat nevetett, tapsolt. Az igazgatóság, tekintettel a szekecs váratiannul nagy sikerére, elővételben is árusít jegyeket a szekecs összes előadásaira.

* **„A Katonadolog“ premierje.** (A színházi iroda jelentése.) Teljesen elkészült már a színház operett-személyzete a „Katonadolog“ betanulásával, most már az ösz- és házi főpróbák vannak csak hátra, hogy a szezon igazi „slágere“ teljes pompájában bontakozzék ki a szombati premier közönsége előtt. A színház pénztára tudatja a közönséggel, hogy a szombati premierre tegnap, a vasárnapi kisbérletes második előadásra, ma kezdte meg a jegyek árusítását. A vasárnap előadásra földszinti és első emeleti páholyokkal is rendelkezik a színház és e körülményre már most felhívja Debrecen és vidéke nagyérdemű közönségének figyelmét.

* **Tangó! Tangó! Tangó!** A városszerte olyannyira népszerű tangó-film az Apolló-színház a közönség körében megnyilvánult óhajnak eleget teendő, egész héten műsoron tartja.

* **Asta Nielsen és Psylander — szekecs-színészek.** Asta Nielsen és W. Psylander, a kitünő mozihirességek mint parodisztikus alakok lépnek fel az Apolló karikatúra-szekcsében. Ma, holnap és holnapután utoljára!

HIREK

✱

— **A királynál.** Bécsből jelentik, hogy a király ma kihallgatáson fogadta a többi közt Gautsch báró volt miniszterelnököt, Forgách gráf osztályfőnököt és a pozsonyi zsidó hitközség küldöttségét, amelynek tagjai Schreiber-Szófer Akiba rabbi, Stettner Lázár, a hitközség elnöke és Krausz Dávid, a hitközség alelnöke voltak.

— **Kiss József diszpolgársága.** Mezőcsát járás főszolgabírája, Bottlik József hivatalosan értesítette a Petőfi Társaság elnökségét, hogy a Kiss József ünneplésére való meghívást Mezőcsát társadalma a legnagyobb örömmel és hálával fogadta. A közönség nyolc tagú küldöttséggel fogja magát képviseltetni az ünnepen és üdvözlő beszédet fog intézni Kiss Józsefhez. Kiss József ünneplése alkalmából a közönség képviselő testülete külön közgyűlést hív össze és november 28-án, pénteken a közönség diszpolgárává választja Kiss Józsefet.

— **Városatya-választás.** E hó 12-én lesz a három megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltése. A városi párt három igen érdemes férfiut jelölt: Szilágyi Imrét, Gasz Gyulát és Kun Béla drt. — Ha azonban a függetlenségi párttal létrejön a megegyezés, Kun Béla dr. jelölését a jövő őszi választásokra halasztják s helyette Király Józsefet jelölik.

— **Ismét megnyílik a Nagytemplom.** — Megirtuk annak idején, hogy a Nagytemplomot az egyházi hatóság rendeletére renoválás alá vették s emiatt az ott tartandó istentiszteletek pár hétre elmaradtak. A renoválás most már befejeződött és szombaton reggel adják át a templomot ismét rendeltetésének.

— **Havazás.** Ma reggelre Debrecen megkapta az első havat. Sűrű pelyhekben hullott egész nap s vastag rétegekben földte be az utcatesteket, olyannyira, hogy alkonyatájt a Piac-utcán végigcsilingelt már az első szánkó is. A debreceni havazással egyidejűleg az ország sok helyéről ugyancsak havazásokat jelentenek.

— **A mexikói veszedelem.** Newyorkból táviratozzák: Hermostól (Sonora állam) jelentik: Karanza és környezete azt hiszi, hogy a szövetségi csapatok juarezi veresége megtörte Észak-Mexikóban Huerta hatalmát. Valószínűnek tartják, hogy Chichuahua elfoglalásának már csak csekély akadályok állanak útjában. Villa tábornok jelentése közli a csatából, hogy a szövetségi csapatokat teljesen megverte és három katonát vonatot a szövetségesek egész tüzéséggel és muniójával hatalmába kerített. Más forrásból híre jár, hogy a fölkelők részéről százötven ezer ember meghalt, több száz megsebesült. A szövetségi csapatok veszteségét sokkal többre teszik. Obregon tábornok az északnyugati fölkelő csapatokkal Hermostólba érkezett és Karanzával beszélgetést folytatott általános déli felé irányuló előnyomulásról.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon** ma tartja negyedik és utolsó előadását dr. Darkó Jenő „Athén építészeti emlékéiről“ a következő témák megbeszélésével: Az Attalcs-stoa. Herodes Attikos Abionja. Hadrianos kapuja. Az Olympieion. A római piac A szelek tornya. Hadrianos könyvtára. Középkori templomok. Képek a mai Athénből: a nemzeti muzeum, az egyetem és a királyi palota. Az előadás, melyet vetített képek fognak kísélni, d. u. 5 órakor kezdődik a ref. kollégium dísztermében. A régi jegyek erre az előadásra is érvényesek. Uj hallgatók megválthatják jegyeiket Csáthy és Hegedüs könyvkereskedőknél, a kollégiumi háznagy hivatalban és előadás előtt a teremben is.

— **Báró és cigányleány.** Bajáról táviratozzák: Wimmersberg Nándor báró ma kötött házasságot Kolompár Mariska cigányleánnyal. A fiatal báró már régen szerelmes a leányba, aki egy muzsikus cigánynak a leánya. A báró családja ellenezte a házasságot, mire a fiu tamburásokhoz állott be, s most mikor nagykoru lett, elvette a szerelmét.

— **Bélyegmentesség a véderő ügyekben.** A honvédelmi miniszter arról értesítette a vármegyét, hogy az új véderő törvény értelmében a benyújtandó összes beadványok, jegyzőkönyvek és a segédíratok bélyegmentesek. Tehát bélyegmentességet élveznek a kedvezmények elnyerése, a tartózkodási helyen való sorozás megengedése, a fegyvergyakorlatok elhalasztása stb. tárgyában kelt beadványok, valamint a hatóságok által katonai ügyben hozott határozatok elleni fellebbezések is. Egyetlen egy esetben van helyegkötelezettség, ha tudniillik az, aki törvénytelen állítás, vagy besorozás következtében, kárt szenved, a hibás féltől kártérítést követel. Az ide vonatkozó beadványok és iratok felbélyegezendők.

— **Szaporitani fogják a lovasságot.** Bécsből jelentik: A hedvezetőség a jövő tavasszal szaporitani fogja a lovasezredek számát. Több meglevő lovasezredet Galiciába helyeznek, úgy, hogy Galiciában összesen tizenöt lovasezred lesz.

— **Továbbképző tanfolyam a tartalékosoknak.** A debreceni katonai állomásparancsnokság ma a következő felhívást adta ki: A Debrecenben állomásozó 2/39-ik zászlóaljnál és a 7-ik huszárezrednél folyó évi december hó 15-től 1914. évi február hó végéig minden kedden este 6 óra 30 perctől 8 óráig a tartalékos tisztek és tartalékos tisztjelöltek önkénti továbbképzésére tanfolyam létesítetik. A tartalékos tisztek és tartalékos tisztjelöltek ezen bajtársi intézményben való részvételre felhívattak. — A tanfolyam tartama alatt a polgári ruhában való megjelenés — az első alkalmat kivéve — meg van engedve. A továbbképző tanfolyam általános beosztása folyó évi december hó 1-től kezdve úgy a 2/39-ik zászlóalj, mint a 7-ik huszárezred parancsnokságánál megtekinthető.

— **A vízvezeték fölülvizsgálása.** Megirtuk annak idején, hogy a város aziránt kereste meg a belügyminisztériumot, hogy a városi vízvezeték felülvizsgálatát ejtesse meg. A belügyminisztérium műszaki osztálya most arról értesítette a tanácsot, hogy a felülvizsgálat mindaddig, míg a vízvezeték építés összes számlái nincsenek fölterjesztve nem ejthető meg. A tanács utasította a mérnöki hivatait a számlák sürgős összeállítására és beterjesztésére.

— **Ma utoljára kerül bemutatásra az Uránusz-színházban a tegnapi bemutatott kiváló Pathé-műsor. Móríc a kiváló mozzsinész „A zsába” 2 felvonásos francia bohózatban szerzett derűs perceket, mely hatással volt a közönségre „Az asszony becsületéért” c. társadalmi dráma. Szerepel a műsoron még egy látkép és egy hatásos szimmi. Geiger Irma ma is fellép kinema tánc-költeményeivel.**

— **Két zuhanás.** Reimsből jelentik: Aube et Marne megye határán egy monoplán lezuhant. A benzintartó fölrobbant. A repülőgép két utasát a készülék romjai alól megszabadított állapotban hozták elő. — Konstantinápolyból jelentik, hogy Daucourt aviatikust, aki Kairóba készült repülni, a Taurus-hegy átrepülésekor vihar érte utól. Az aviatikus lezuhant, készüléke összetört, de sem Daucourt, sem kísérője, Roux nem sebesült meg.

— **Visszatartott óvadék.** Zsigmondy Béla vállalkozó, aki a város által megrendelt ellenőrző kutakat készítette el, aziránt kereste meg a tanácsot, hogy a biztosítékként a városná elhelyezett óvadékát utalják ki. A tanács mai ülésén foglalkozott a kérelemmel, amelyre vonatkozólag kimondták, hogy az óvadékot csak az esetben utalják ki, ha a vállalkozó az ellenőrző kutánál megszünteti, a hibás járás miatt beállott vízszivárgást.

— **A hideg miatt.** A külső vásártéri rendőrőrszem tegnap alkonyat felé észrevette, hogy a Blaskovits Mihály-féle fém- és lemezárugyár telepéről a kerítésen át egy ember kapaszkodik át, a nyakában egy hatalmas zsákkal. Odasietett s igazolásra szólította az illetőt. Miután ez vonakodott megnevezni magát, előállította a központon, ahol bevallotta, hogy fát volt lopni a telepen s a zsákban azt cipelte. Lakatos Mihály állásnélküli kőműves segédnek hívják az illetőt, aki azzal védekezett, hogy a hirtelen beállott hideg idő kényszerítette a lopásra. Az elűrés megindult ellene.

— **Akasztósi játék.** Id. Juhász János hajduszoboszlói gazdálkodó tegnap reggel feleségével együtt munkába ment s négy kis gyermekét a legidősebb tizenegy esztendő János gyerek felügyeletére bízta. A gyerekek eljászadoztak odahaza szép csöndesen, amikor a legnagyobbak az jutott az eszébe, hogy akasztósi kellene játszani. Egy béresostorból hurkot készített, azt a nyakára illesztette, a másik végét pedig a mestergerendából kiálló szegre erősítette. Ugy pergett-forgott a fiu, amikor hirtelen fuldokolni kezdett. Testvérei látva a fiu kinlódását elszaladtak szüleiért, de mire ezek megérkeztek, a gyerek már kiszenvedett. A szoboszlói rendőrség jelentette az esetet a kir. ügyészségnek, amely szigorú vizsgálatot rendelt el a halál körülményének megállapítására.

— **„Tangó”-délutánra szmoking és frakk mellények, ingek és nyakkendők** a legelegánsabbak Frank Testvéreknél, a megyeház mellett. Telefon 7-49.

— **Hazajönnek.** A tegnapi nap nagy örömet hozott azoknak a póttartalékosoknak, akiket még az 1912. évi véderőtörvény alapján tényleges szolgálatra hívtak be, mert a hadügyminiszter rendelete értelmében ezek a póttartalékosok tegnap a nem tényleges állományba helyezettek vissza. Sok családapa, völegény és legényember szabadult tehát a katonai szolgálat alól és visszatérnek annyi szenvedés után családjaik körébe.

— **Öngyilkos földműves.** V. Nagy Sándor hajduböszörményi földműves a minap, amíg a felesége bevásárolni a boltban járt, fölakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. Az öngyilkossá lett földműves iszákos természetű ember volt, valószínű, hogy ilyen állapotban követte el az öngyilkosságot is. Az esetet jelentették a debreceni kir. ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Öngyilkos lett, mert félt a dorgálástól.** Császár Sándorné szül. Gyöngyösi Anna 46 éves dohánygyári munkásnő ma délelőtt a Bihari-telep Biró-utca 1. szám alatti lakásán légykőoldatot ivott. Súlyos sérülésével a mentők beszállították a közkörházba. Az öngyilkosságot állítólag azért követte el, mivel tegnap délután egy kis dohányt akart elvinni a gyárból moly pusztítónak, a felügyelők azonban észrevették s bejelentették az igazgatónak, aki ma reggelre kihallgatásra rendelte. A dorgálástól való félelmében szánta magát aztán az öngyilkosságra. Állapota életveszélyes.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	819 25
Orosz hitel	62 50
Magyar államkassza	1 05
Magyar államkassza	708 80
Magyar államkassza	418 50
Magyar államkassza	641
Magyar államkassza	789
Magyar államkassza	620

Irányzat:

Magánleszámitóiási kamatláb:

Bécs 5¹⁵/₁₆ %, Berlin 4¹/₂ % London 4¹⁵/₁₆ %

Budapesti gabonátőzsde.

Szárk. (Strasser és Köni) debr. bismányos távirati jelentés	
10-46	
11-45	
7-97	
8-80	
7-88	
7-88	
6-48	
Készára 5-tel drágább.	

Uj gyors és teheráru darab forgalmi hely.

A magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetősége 45988—1913. III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Hirdetmény. Értesítjük a t. közönséget, hogy a szatmárnémeti—mátészalkai hév. vonalán fekvő Vetés m. r. hely, mely eddig csak személy-podgyász és kocsiakományu teheráru-forgalomra szolgált, folyó évi december hó 1-én az összes forgalomra, tehát a gyors- és teherdarabáru-forgalomra is megnyitattik. A vonatkozó díjszabási intézkedéseket a Hév. árudíjszabás II. rész III. pótléka tartalmazza. Debrecen, 1913 november hó. Az üzletvezetőség.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenséget jelenti: Fekete Jenő, azelőtt Lusztig és Fekete Kisújszállás.

LEGCELSZERÜBB FALRA ERŐSÍTHETŐ KLOSETTPAPIR-TARTÓ DOBOZ.

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papír vehető ki, mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig kihuzza, ezáltal a papírpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:

THAISZ ARTHUR

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét	30 fillér.
1 " 500 " fehér	36 " "
1 fadóboz hozzávaló	2 40 " "

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

„TUNGSRAM”

főlrásu VALÓDI DRÓTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utánszertől!

Árverési hirdetmény.

Dr. Freund Jenő debreczeni ügyvéd által képviselt Rosenfeld Jakab végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 224 kor. 75 fl. tőke, ennek 1913. év július hó 17. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 88 korona 76 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróság 1913. V. 5740. sz. kiküldő végzése folytán végrehajtást szenvedőnél bírósággal le- és felülfoglalt és 1060 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Böszörményi-utca 6. szám alatt leendő megtartására **1913. évi november hó 29. napjának d. e. 11 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, vaspénzszekrény, írógép és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1913 november hó 5-én.
Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
urí szabó divattermébe
a legfinomabb a n g o l
DIVAT SZÖVETEK
városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogó-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

12173 1913. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bank-egyesület r.-t. végrehajtónak Rosenfeld Ábrahám végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a vámospércsi 1045. sz. betétben A. I. 1. 2. sor 222, 223. hrsz. alatt felvett 423. sz. ház és udvarra és beltelekben szántóra 3201 korona megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fen-
tebb megjelölt ingatlanok az **1913. évi december hó 20. napjának délelőtti 9 óra-
kor** Vámospércs község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsz. lgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-ig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913 évi október hó 15. napján.

Falóp Károly, s. k., kir. tszéki jegyző.

Alkalmi vásár dec. 31-ig!

MOLNÁR FERENCZ
ZÁDOR LAJOS UTÓDA

NŐI DIVATTERMÉBEN

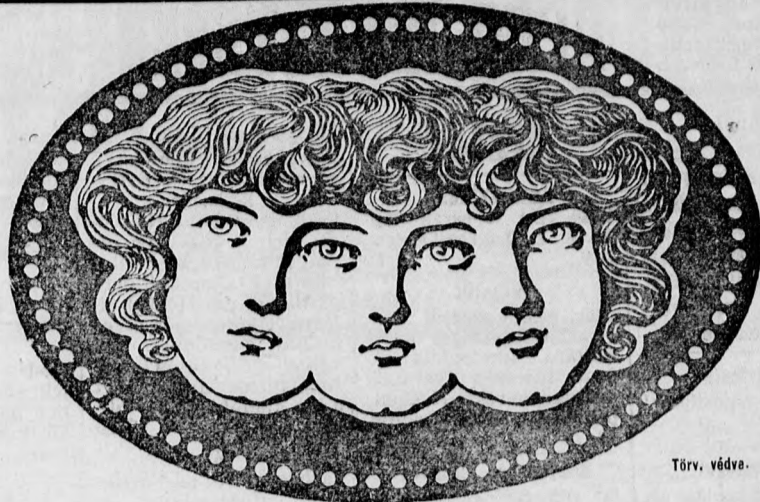
az összes raktáron levő divateik-
kek, női és gyermekfelöltők ::::

mérsékelt árakban.

Múlt idényből visszamaradt
divatszövetek és felöltők :::
lőárban kaphatók.

Csak finom minőségű cikkek!

Csak finom minőségű cikkek!

Törv. védve.

A fiatalság és szépség titka

meg van oldva az

„OJA“ esodaszappan

használatával „OJA“ egy szinte bámulatos hatású szépségápoló, mely az arc bőrnek viruló színt kölcsönöz. Az arc bőr minden tisztátalansága eltűnik. „OJA“ használata által a legduzzadtabb kezek is elegánsak, gyöngédek, tiszták és finomak lesznek. **1 egész doboz 2 K**

„OJA“-körömlakk

azonnal pompás fényt kölcsönöz, mely hetekig eltart és a kezek mosása után mindig szebben bontakozik ki. Egy készlet körömlakk és paszta lakkeltávolítóval **2.50 K.**

Parfümeire „OJA“ Americ. Co. Ltd. Wien, I., Petersplatz 11.
Debreczenben kapható a Központi drogériában.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

520 - 1913. V.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szabad királyi város törvényhatóságánál ujonnan szervezett s az alábbi határidő után tartandó legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 6. §-a értelmében választás utján betöltendő V., VI., VII. és esetleg megüresedő kerületi tisztii orvosi állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezek az állások évi 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék és 2000 korona fuvarátalányból álló javadalmazással vannak egybekötve. Ezenkívül a kerületi orvost megilleti a város területére érvényes beteglátogatási és halottkémlési díj. A kerületi orvos köteles a fuvarátalányból állandó fogatot tartani.

A megválasztott köteles állását **1914. év január hó 1-5 napján** elfoglalni s azon kerületben lakni, amelyik kerület orvosává megválasztott.

Felhívom mindazokat, kik ezekre az állásokra pályázni kívánnak, hogy orvostudori oklevelüket, tisztii orvosi képesítést igazoló bizonyítványukkal, születési bizonyítványukkal s egyéb eddigi működésükről szóló okmányokkal felszerelt s kellően felblyegzett pályázati kérvényüket hoz-
zám, mint a kijelölt választmány elnökéhez **folyó évi december hó 6. napjának délelőtti 12 órájáig** annyi-
val is inkább nyujtsák be, mert későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Megkivánom jegyezni, hogy pályázók pályázati kérvényeikben kötelesek határozottan megjelölni, hogy melyik kerületi orvosi állásra pályáznak.

Debreczen, 1913. évi november hó 15-én.

Domahidy Elemér,
főispán.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye szállítói :::: nagyáruházában

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

megkezdődött a

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

Előrendű kifogástalan
minőségű áruk kerülnek
eladásra mélyen leszá-
llított árak mellett.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegsé-
geknél a legkitűnőbb háxiszer a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertárában, Debreczenben.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó.
hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706
A Debreceni Független Újság telefon számai:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Különléte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faeonis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehéreneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETEK.
csatornázás, központi fűtéseket szakaszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 937. 34

Figyelem!

Akinek ritka a haja és főfájásban szenved, igyekezzen azt megelőzni. Keresse föl özv. Czitrom Mórni hölgyfodrásztermét Piac-u. 19. (az udvarban hátul, a Bikaszálloda közelében) ott mindenféle hajpótlékok olcsón beszerezhetők. — Ugyanott egy uri fodrászüzlet, jó forgalmu helyen eladó és egy üres. 2640

Elemi
iskolatantárgyakat németül, héber tantárgyakat korrekt tanítók. Házhoz eljárók és iskolás gyermekeknek feladványokban segítők. Magán tanulókat felelősségemre vizsgára előkészítik. Cim a kiadóhivatalban. 2730

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Osongó a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: **Szántó Márton**, tulajdonos. 1801

Üzlet

ÁSVÁNYVIZEK
friss őszi töltesben kaphatók a Deutsch-üzletekben. 13

VALODI

édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Konyha- és előszobaberendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon 10—90. 1

Cseresznye-

és bükkfa hálószobák, angol bőr- és gobelin-garnitúrák, modern diványok, matracok, hencserek jutányosan eladó Szántó kárpitosnál. Zugó-utca 3. sz. 995

Nagy András

épület- és butorasztalos, Csapó-u. 19. szám. Elvállal mindenféle parket lerakás, felgyalulás és fényezési munkákat pontosan, jutányos árak mellett. Levélbeni meghívásra azonnal házhoz megyek. 2731

Vadász cipőt

és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipésmester, Csapó-utca 41. sz. a. 103

Új hentesüzlet

A Csapó-utca 68. szám alatt (Retezar-féle házban) naponta friss **disznóhús** kapható. Ugyiszintén zsirnakvaló hajt és sós szalonna, délben és este frissen sült lacipecsenyé. B. pártfogást ker Csonka András Debreczen, Csapó-utca 68. sz. Retezar-féle ház. 2432

Butorok

legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Szechenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 192

Hölgyeim!

Egyszeri próba meggyőzi, hogy **szeplőt, majfolót, pítanást, vimmedint**, minden borrarúságot az országírú ártalmatlan **Ma-lid-arcken.cs. crem es szappan** okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak Josa es Jona és Tóth Béla utóda **Kucok Tisza-palota.** 2736

Lakás

Bolt,

kétajtós, a piac kellő közepén azonnal, egy tíz méter hosszú négy ajtós májusra kiadó. Csapó-u. 11, Sümeghy-nél. 2610

Kiadó

2 szobás modern lakás azonnal. Darabos-u. 48. szám. 272

Kiadó

azonnal központon modern iroda (két ügyvéd elköltözik), lakás, műhely. Csapó-u. 19. 2680

Adás-vétel

Bérbeadó

86 magyar hold elsőrendű birtok, közvetlen országút mellett, vasútállomástól 20 perc, 3 évre gazdasági épületekkel el látva, gyümölcsösökkel és kitűnő kaszálóval. Levélbeni megkeresések „Kiváló birtok” jelige alatt a lap kiadóhivatal továbbít. 2720

ó

karban levő gázkályha eladó. Hunyadi-utca 25 Kossuth-szálloda. 2660

Kar-

utca 24 sz. ház előnyös árért eladó. Értekezhetni nygvanott. 279

Egy garnitúra

cséplőgép családi okok miatt minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2663

VESZEK

levélbélyegeket és olyan koverteket, leveleket, gyászjelentés, meghívókat stb, melyek 1800—1900-ig postán jártak. HARMATHY antiquarium Debreczen, Fűvészkert-u. 14.

Eladó

nagytelekű ház Nagyállomáshoz közel. Cim a kiadóhivatalban. 2732

Pelyva

eladó a „Hortobágy” gőzmalomban. Telefon 179. szám. 2687

1913. V. 3193. sz.

Árverési hirdetmény.

Sam. Josef Kanitzer végrehajthatónak Grósz Jenő végrehajtást szenvedő elleni 44 korona 80 fillér tőke, ennek 1912. év október hó 5. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 38 korona 76 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913. V. 2888. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróilág felülfoglalt és 3984 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatők követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Csapó-utca 8. sz. alatt leendő megtartására **1913. évi november hó 28. napjának d. e. 12 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Debreczen, 1913 november hó 8-án.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Legalkalmasabban vásárolhatunk férfi és fiu téli öltönyt és felöltőt, városi és utazóbundát, szőrmekabátot, lábzsákot, valamint leányka téli kosztümet és felöltőt az előnyösen ismert

NEUMANN M.

cs. és kamarai udvari szállító cégnél Debreczen, Piacz-utca 51. sz.

Vigyázat leánykák és leányos mamák!

Neumann kabát és Neumann ruha

eredeti modellben csak nálam kapható.

A máshol hirdetett és NEUMANN KABÁTNAK nevezett KABÁT csak **UTÁNZÁSA** az én közkedvelt façonjaimnak.

ANAGY ANDRÁS-féle

csődtömeget megvettem s a mai naptól kezdve

NAGY ANDRÁS UNOKÁJA

cég alatt vezetem az üzletet s kérem a n. é. közönséget, hogy becses pártfogásával engem ki-tüntetni sziveskedjen. ::

1 pár női glace kesztyű	K 2—
1 " " szarvasbőr kesztyű	K 2-60
1 " férfi	K 2-60
1 " " kutyabőr	K 2-80
1 " " glace	K 2—

Téli bélelt bőr- és kötött kesztyűk mesés olcsó árban.

Világos Nappa kesztyűk, selyem bélésűek csak K 6—
A raktáron levő minden áru olcsón beszerezhető:
NAGY ANDRÁS UNOKÁJA, KISTEMPLOMBAZÁR.

Főuri hidegvacsora

Kevés pénzért pompás vacsorát állítanak össze

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett csemegekereskedésében ::

K o s s u t h - u t c a 7 . s z á m .